

Århus Forældreorganisation Hørings svar vedr. SFO og UngiAarhus

Sparekatalog med alvorlige konsekvenser for børn og unge i hele Aarhus

Indledningsvis vil vi påpege, at der i det udsendte sparekatalog desværre er en del deciderede fejl, at det er præget af mangelfuld dokumentation, samt at der henvises til en række analyser, som endnu ikke er blevet foretaget, selv om de bliver brugt i argumentationen for besparelser. Vi vil gå så vidt som til at mene, at teksten i flere af spareforslagene er vildledende. Det er et alvorligt demokratisk problem.

Det anføres, at man har forsøgt at skåne kerneopgaven. Det må vi konstatere langt fra er lykkedes. For os at se, så handler kerneopgaven om at sikre det gode børne- og ungdomsliv på flere niveauer. Kvalitet i dag- og fritidstilbud handler om normering, om dygtig ledelse og om børn og unges mulighed for at deltage i meningsgivende aktiviteter og adgang til de gode fællesskaber. Der skal være bevægelsesaktiviteter, som understøtter sund livsstil, ligesom der skal være aktiviteter, der sikrer bred dannelse både inden for det kulturelle og i forhold til en forståelse for samspil med naturen. Der skal være en mangfoldighed af tilbud, som sikrer en vis frihed til at vælge det tilbud, man mener passer bedst til det enkelte barn. Dette uanset om det er en skovbørnehave eller et specialtilbud, der vurderes til at være bedst. Alt dette harmonerer meget dårligt med flere af de besparelser, der lægges op til.

Vi ser alvorligt på forslag om besparelse på specialtilbud, nedlæggelse af skovbørnehaver, lukning af natursamarbejdet og børnekulissen og en generel nedprioritering af det givende samarbejde som dag- og fritidstilbud og skoler har med vores kulturinstitutioner i byen.

Der lægges op til besparelser på ledelse i dagtilbud, SFO og i UngiAarhus uden at man har foretaget den længe ventede analyse af organiseringen og strukturen i det samlede Børn og unge. Der er overordentligt uordentligt.

I ÅFO ser vi med stor bekymring på de voldsomme besparelser på SFO og UngiAarhus, som må anses som et alvorligt anslag mod alle intensionerne i den fritidspædagogiske vision.

Sammen mod mistrivsel?

ÅFO er interesseorganisation for dagtilbud, SFO og klub, men vi er også bekymrede for mange af de tiltag som nu rammer skolerne – det er jo de samme børn og unge.

Når man fjerner mobbindsatser, adgang til viden om LGBT+ og indsats mod overvægt, så er vi nede og pille ved noget af det mest sårbare. Mobning er livsødelæggende ligesom stigmatisering pga. overvægt kan være. Vi ved at LGBT+-elever mistrives i særlig grad i grundskolen og på ungdomsuddannelser, det er vi nødt til at tage alvorligt også på de århusianske skoler.

Vi ser også på skoleområdet en nedlukning af kulturtilbud, som vil afskære rigtig mange børn og unge fra adgang til den brede dannelse, som de kommunale tilbud skal sikre alle børn og unge adgang til. Dertil kommer besparelserne på specialklasserne, som vi finder uanstændige.

Vi må konstatere at dette års sparekatalog er et uventet og hårdt anslag mod de ellers gode intensioner i analysen af bredere børnefællesskaber, som skulle afværge mere mistrivsel og styrke trivsel for alle børn og unge.

Vi må desværre konstatere, at det heller ikke tegner til at 2023 blev det år, hvor der blev sat ind mod den stigende mistrivsel ved at investere i brede, rummelige, sunde, livsstyrkende fællesskaber, som byens kommunale tilbud gerne skulle kunne tilbyde alle børn og unge.

Gennemgang af spareforslag på UngiAarhus og SFO

25 + 26 Besparelse på ledelse i fritidstilbud

Vi anerkender, at der også vil skulle spares på ledelse, når vedtagelsen om besparelsen i denne størrelsesorden er taget. Det vi samlet finder problematisk er, at sparekravet er blevet placeret uden den forudgående analyse, som der henvises til at besparelsen skal ses i forlængelse af. Besparelsen er foretaget på SFO og UngiAarhus uden forudgående analyse og uden en konsekvensberegning. Det finder vi uacceptabelt.

Vi vil gerne appellere til at en besparelse på ledelse først fastlægges efter den samlede analyse af organiseringen og ledelsesstrukturen i hele Børn og Unge er foretaget.

Vi er stærkt kritiske overfor den tilgang til ledelse, der anvendes i sparekataloget. Her vælger man tilsyneladende at se helt bort fra, at ledelse også er afgørende for kvaliteten. Der skal selvsagt ikke være for meget ledelse, men der skal heller ikke være for lidt.

De voldsomme besparelser på ledelse i UngiAarhus og i SFO fremstår uigennemtænkte, og de står i skærende kontrast til den fritidspædagogiske vision, som byrådet har besluttet. At give den vision liv kræver stærk og visionær ledelse. Hvis besparelsen gennemføres, tror vi ikke længere på, at visionen kommer til at skabe ny værdi for børnene og de unge. Set i lyset af den stigende mistrivsel som bekymrer os alle, er det den helt forkerte vej at gå.

Mistrivselproblematikken er kompleks, der vil ikke være en løsning, men mange. Det er heller ikke en problematik, som kan knyttes snævert til Danmark, da tendensen også er tydelig i andre lande. Men vi mener faktisk, at vi i Danmark – ja og måske især her i Aarhus - kunne stille os stærkt, hvis vi brugte den viden, som vi helt unikt har her i byen/landet qua fritidspædagogikken. Meget tyder nemlig på, at mangel på tilknytning og fællesskab bærer en del af årsagen til mistrivsel. Her kunne den fritidspædagogiske viden og tilgang til vores børn og unge være en del af "medicinen", fordi specialet her netop er de fællesskaber, som vores børn og unge mangler – og savner. I Århus er vi kendt for at stille skarpt på fritidspædagogikken – men lige nu ser det ud som om ambitionsniveauet styrtdykker. Vi appellerer på det kraftigste til, at byrådet sætter hælene i og stemmer forslagene om de voldsomme besparelser på ledelse i SFO og i UngiAarhus ned.

25. Besparelse på ledelse i SFO

Vi er bekymrede for besparelsen på ledelse i SFO. Vi undrer os meget over den fremstilling af, at der skulle være mange penge til ledelse ude i SFOerne. Os bekendt klarer SFOerne sig ofte med minimal ledelse. De fleste steder er der ikke engang en selvstændig SFOleder, men en indskolingsleder, som også dækker SFO. Vi ved, at man mange SFOer netop er gået i gang med at styrke SFOforældreråd og lave *Mål og indholdsbeskrivelse for SFO*, hvilket bare er et par af de initiativer, der er sat ekstra fokus på i kraft af den fritidspædagogiske vision. Det er naturligvis lederen af SFOen, som går forrest i dette arbejde. Vi har svært ved at se, at der vil kunne arbejdes ambitiøst og målrettet hermed med mindre ledelse.

Desuden ved vi også at en besparelse af den her type meget nemt falder ud som en rammebesparelse, som vil ramme personalet på gulvet. Dette vil være meget uhensigtsmæssigt og meget skidt for byens SFObørn. De normeringer vi kender i dag, kan ikke tåle et yderligere hak.

26. Besparelsen på ledelse i UngiAarhus går under en meget misvisende og vildledende titel "Analyse af ledelsesstruktur for UngiAarhus"

Det er dybt bekymrende, at byrådet skal træffe en så vidtgående beslutning om besparelser på UngiAarhus på et så udokumenteret og unuanceret grundlag.

Vi håber, at hvert byrådsmedlem er særdeles opmærksom på den absolut mangelfulde konsekvensberegning af besparelserne, og at hvert byrådsmedlem spørger sig selv nøje, om de mon kender UngiAarhus nok til at tage en så alvorlig beslutning om fremtiden for børn og unge i Aarhus på det foreliggende grundlag

Husk at vi taler om en reduktion på ca. 35 % af den eksisterende ledelse

Problematiske proces og baggrundsmateriale. Da vi modtog sparekataloget, henvendte vi os til forvaltningen for at se resultater og konsekvenser af den analyse, der henvises til i sparekataloget, da vi ikke bekendt med en sådan analyse, trods det at ÅFO er repræsenteret i 3 af de 5 FU-bestyrelser. Vi er her blot blevet orienteret om en rundspørge blandt fritidscenterledere og afdelingsledere, som viser en opgaveglidning mellem disse ledelseslag, som skyldes nye opgaver.

Aktindsigt. Da vi d. 7/11 ikke havde fået svar på henvendelsen vedrørende dokumentation for baggrund for spareforslaget på ledelsen i UngiAarhus anmodede vi om aktindsigt i det forudgående materiale og de scenarier som har ført til påstanden om, at der kan effektueres for 12. mio. kr.

D. 15/11 bliver den såkaldte analyse frigivet og vedlagt høringen. Nu har vi så den såkaldte analyse og kan konstatere, det vi anede – *det er ikke en analyse*. Det er en rundspørge hvor afdelingsledere og fritidscenterledere er blevet spurgt om deres ledelsesarbejde. Her kortlægges en opgaveglidning, som peger tilbage på at ledelsesopgaverne er vokset. Hvis man skal drage en konklusion heraf – må det være, at der mangler ledelse. Alligevel er der opført en række organisationsdiagrammer, som med et snuptag har fjernet en masse ledere. Vi bemærker også, at der ikke er lavet en opgaveportefølje for de optegnede ledere og at modellerne ikke opfanger den kompleksitet UngiAarhus agerer i. Vi bemærker også at modellerne ikke har været drøftet blandt lederne i UngiAarhus. Hvem har egentlig lavet dem?

At denne ikke-analyse ydermere knyttes sammen med en endnu ikke foretaget analyse af hele organiseringen i Børn og unge, gør sagen endnu mere alvorlig.

Vi er nødt til at tage afstand for den måde, der er arbejdet på i denne sag. Vi finder det uprofessionelt og respektløst overfor ledere og medarbejdere i UngiAarhus. Vi mener, at magistraten for børn og unge burde overveje at afbryde processen under henvisning til vildledende og sjusket baggrundsarbejde.

44. Reduktion i serviceniveau som følge af ny tildelingsmodel

Igen ser vi en **besparelse fremlagt som en konsekvens af en analyse, der endnu ikke er foretaget, og som i dette tilfælde på ingen måde har en logisk sammenhæng med formålet med den analyse, som vi er blevet stillet i udsigt.**

En ny tildelingsmodel skulle sikre en bedre overensstemmelse mellem ressourcetildelingen og medlemstal, så man kan sikre en ordentlig grundnormering i alle klubber. Dette samtidig med, at man fastholder, at der skal være ressourcer til at lave indsatser for børn og unge, som ikke går i klub, men som har brug for en tilrettelagt indsats, dette især i de boligsociale områder hvor opgave langt fra spejler antallet af medlemmer i klubben. Her foregår den største del af indsatsen typisk blandt ikke-medlemmer. At løse den udfordring kræver en grundig analyse og klarlægning af indsatsen. I nærværende sammenhæng bliver den fremtidige analyse brugt som grundlag for en rammereduktion, det er under al kritik.

Der henvises til index100, men man må konstatere at ordlyden tyder på, at man slet ikke kender til kompleksiteten, aktiviteten og omfanget af arbejdet på FUområdet i Aarhus.

Byrådet har besluttet, at der skal være en fritidsklub i hvert skoledistrikt. Det betyder naturligvis at placering i index100 er relativt højt i forhold til de andre byer. Derudover er udgifterne til specialområdet høje - 30% af budgettet er i denne sammenhæng PPR-midler.

UngiAarhus løfter væsentlige andre opgaver end at drive klub i forhold til de byer, vi sammenlignes med: fx mellemformer, Ung i Erhverv, mentorordning, ungdomsskole, legepladser etc. etc.

TJEK: <https://ungiaarhus.aarhus.dk/saerlige-tilbud/>

29. Lukning af fem pædagogisk ledede legepladser

Det er et forslag, hvor vi mistænker, at det er **stillet uden at have kendskab til økonomien på FUområdet**. Driftsbudgettet til legepladserne blev med forliget i 2014 sparet væk, og man placerede legepladserne i fritidscentrene. Det betyder, at man nu drifter disse steder via klubbernes lokale budget. At spare her vil betyde en kraftig forringelse af klubbernes lokale økonomi, og derved igen ramme kerneopgaven/normeringen og børnene og de unge.

De pædagogisk ledede legepladser løser en stor opgave i at skabe sammenhæng mellem skole og fritid og kommunale tilbud og civilsamfundets aktører. På mange af disse steder er der desuden dyrehold, som alle undersøgelser viser er så vigtigt for børns trivsel og læring. Fjerner man personalet fjernes dyreholdet, hvilket er et tab: *børn og unge har brug for mere natur - aldrig mindre.*

22. + 28. Ændring af andel af uddannet personale ved vidtgående støtteressourcer i SFO og klub

Vi er bekymrede over, at der stilles et sådan forslag. Vi mener, at det må være stillet uden indsigt i arbejdsopgaven. Børn og unge med vidtgående handicap bør være sikret en specialindsats, som naturligvis bør løses af pædagoger med specialpædagogiske kompetencer. Når ikke-uddannede løser specialopgaver, udsættes både barnet/den unge og medarbejderne for en forhøjet risiko for utilstrækkelig hjælp, og risikoen for at der sker utilsigtede hændelser er stor.

Når vi ved, at opgaven med de vidtgående handicap kræver uddannet personale ved vi også, at dette vil blive prioriteret først, da andet ofte vil være uansvarligt. Det vil ramme normeringen for alle børn og unge i de SFO'er og klubber, som løser opgaver med vidtgående handikaps.

23 + 31 Forhøjet forældrebetaling i SFO og klub

Århus har nogle af de højeste takster på SFO, fritidsklub og ungdomsklub i landet og alligevel vælger man at hæve taksten for at indfri spareforslag. Det sker på trods af, at der skal spares på det samlede fritidsområde. Forældre skal fremover betale mere for mindre. Den øgede betaling bruges til at stoppe hullerne i de kommunale budgetter og ikke til at sikre bedre tilbud til vores børn og unge. Det er en reel ekstra beskatning af forældre, som vi ikke bakker op om.

I ÅFO kan vi overveje at acceptere stigende takster på dag- og fritidstilbud, hvis de er konsekvens af øget kvalitet på området. Det modsatte er tilfældet her.

Mange familier er pressede på økonomien. Vi er bekymrede for, om takststigninger kan betyde at flere vil melde deres børn ud af fritidstilbuddene, det vil være et tab for det enkelte barn, for fællesskabet og det vil modarbejde kommunens bestræbelser for at få flere til at vælge disse tilbud.

24. Bortfald af decentraliseret tilskud til privatskolers SFO

Som medlemsorganisation for de kommunale SFO'er er vi opmærksomme på at dette ophør af tilskud kan betyde, at privatskoler fremover vil fravælge flere børn med særlige behov, hvilket kan øge presset på de kommunale SFO'er, som jo i forvejen bakser med inklusionsopgaver, som de ofte ikke har økonomi til at håndtere.

Alternative spareforslag

Vi opfordrer til at der laves beregninger på, hvad følgende forslag kan betyde af besparelser. Dette er områder, som vi er bekendt med at flere organisationer og lederforeninger har peget på kan undværes. Vi finder det i modstrid med alle intentioner i f.eks. Aarhus kompasset, at man ikke lytter til ledere og organisationer, når de konstruktivt går ind i processen om at finde spareforslag, som netop ikke rammer kernevefærdien. Der tales meget om respekt for medarbejderne i de decentrale led – hvorfor ikke også lytte, når de udpeger områder, hvor der rent faktisk kan spares på en skånsom måde?

Garantidistrikterne på dagtilbudsområdet (del af forslag 3.)

I høringsmaterialet finder man en kort passus om at ændre garantidistrikterne og f.eks. gøre hele Århus til et samlet garantidistrikt. Men forslaget bliver nærmest afskrevet i teksten, med henvisning til at det vil opleves som en serviceforringelse for forældre. **Vi vil gerne appellere til, at der bliver foretaget beregning på, hvor mange penge man kunne spare ved at gøre Århus til et samlet garantidistrikt, samt andre beregninger - hvor man opererer med større garantidistrikter.**

Vi finder det temmelig problematisk, at man ikke allerede i forbindelse med sparekataloget har regnet på, hvad man ville kunne spare ved dette forslag, da flere organisationer og lederforeninger har peget på at netop dette område kunne være et sted at spare penge på en relativ skånsom måde, hvor man rent faktisk ikke rammer kerneopgaven.

Vi ved, at der er afdelinger/dagtilbud med underbelægning og tilsvarende steder i kommunen, hvor det er vanskeligt at få en plads. Vi ved også at tomme pladser er dyre. I flere tilfælde hører vi om tomme pladser, som rent faktisk er tættere på bopælen end de der bliver anvist indenfor i garantidistrikterne, men at de ikke tages i betragtning, da de er uden for garantidistriktet.

Vi ser også nybyggeri i områder, hvor der allerede er institutioner 10-15 min fra det nybyggede.

Vi vil også henlede opmærksomhed på at forældrenes arbejdsplads kan have større vægt i den enkelte families logistik end bopæl. At gøre Århus til et samlet garantidistrikt, hvor der så vidt muligt laves individuel sagsbehandling, hvor der tages hensyn til bopæl og/eller arbejde, ser vi som et interessant muligt tiltag. Måske også en måde at spare penge på, som reelt skåner kerneopgaven frem for de mange forslag, som i vores optik rammer direkte ind i kerneopgaven.

Vi henviser til at DTLÅ og Selvejende Dagtilbudsleder i Aarhus – SDL også peger på at ændre på garantidistrikterne og udnytte eksisterende byggeri i højere grad.

Kapacitet på skoleområdet

På samme vis som vi ønsker at bygningsmassen skal benyttes effektivt på dagtilbudsområdet, anbefaler vi at man laver beregninger på, hvad man kan spare ved eventuelt at ændre anvisningsdistrikterne på skoleområdet, og at se på om der er skoler med dyre tomme pladser. Vi er klar over, at der tidligere har været fremlagt et forslag om ændring af garantidistrikterne, som blev forkastet. Men vi mener, at man i den aktuelle situation er nødt til at regne på nogle modeller, som måske er knap så altomfattende som sidst, men som tager fat i at sikre, at pladserne bliver udnyttet optimalt i skoleregi – hvilket jo også har betydning for SFO og klubdelen.

Vi har ladet os fortælle, at der skulle foreligge nogle beregninger herpå, men at man ikke har ønsket at lade modellerne og beregningerne indgå i sparekataloget. Det finder vi uheldigt.

Vi appellerer til at beregninger og modeller bliver lagt frem for offentligheden og at de bliver fremlagt som alternative spareforslag, der muligvis vil kunne erstatte flere af de forslag, som vi i lighed med mange andre finder uacceptable.

Ændret struktur med fagchefer

Vi er bekendt med at flere organisationer, lederforeninger oa. Har peget på at man ønsker at spare på ledelse ved at indføre en slankere og mere fagligt forankret struktur i B&U. Vi vil igen pege på en tredeling af Børn og Unge med 3 fagchefer (skole, fritid og dagtilbud) fremfor en organisering med de nuværende 5 områdechefer. Vi er overbeviste om, at når evalueringen af hele strukturen i B&U er overstået, vil man igen stå med ledere og organisationer, som samlet peger på at områdestrukturen er dyr og ineffektiv, og at der mangler fag-faglig ledelse på chefniveau. Vi anerkender at der også vil skulle spares på ledelse, når vi står med en besparelse i den her størrelsesorden, men **vi anbefaler, at man ikke placerer en besparelse på ledelse før man har analyseret hele området, da vi mener, at der kan frigives penge ved den struktur, som vi alle efterlyser.**

Besparelser på bussing af børn

I ÅFO har vi gentagne gange peget på at henvisningspolitikken er dyr og at ressourcerne kan bruges bedre. Dette har også de andre organisationer peget på i årevis.

Vi håber at de byrådsflertal der er imod ordningen, finder sammen og peger på busordningen som et sted, der kan frigives ressourcer.

Ifølge tilgængelige tal kan der frigøres min 13,9 mio. kr.:

3 mio. kr. til modtagerskoler afsat i 2022 + de allerede afsatte ressourcer til modtagerskolerne

1,4 mio. kr. adm. af ordningen. (JF DSA-analysen)

9,5 mio. kr. - kørsel af børn (dette tal ændres af antal børn, der 'busses' jf. DSA-analysen).

Andre spareforslag

- et kritisk eftersyn af brug af interne og eksterne konsulenter - herunder også et **stop for den centrale understøttelse af arbejdet med Stærkere Læringsfællesskaber**
- nedlæggelse af tværfaglig enhed (forslag 37.)
- et kritisk eftersyn af *alle* nuværende og planlagte projekter
- APV og måling af social kapital foretages hvert 3 år
- Spar på branding og SoMe initiativer i B&U